

GÖYƏRÇİN

12

NAĞILLAR
ŞEİRLƏR
ÖZÜN
RƏNGLƏ

OYUNLAR
OYUNLAR
OYUNLAR

İNTİQAM

Axşam toranı düşürdü. İnəyimiz hələ örüşdən gəlməmişdi. Tut ağacına bağlanmış tərəkəz yazıq-yazıq mələyirdi.

Anam narahat-narahat həyətdə fırlanır, öz-özünə deyirdi:

- Bəs bu inək harada qaldı?

Kəndin qaranlıq küçələri ilə naxırçı Bilalın evinə sarı yollandım.

- Ay Bilal dayı! Ay Bilal dayı!

- Nə var, a bala, kimdi məni çağırır?

- Mənəm, Səkinə arvadın oğlu Eyvazam.

- A bala, bu gecə vaxtı xeyirdimi?

- Bilal dayı, inəyimiz gəlib çıxmıyıb. Naxırı hansı tərəfə aparmışdın?

- Balalı inək kövşəndə qalmaz, a xalası göyçək. Harda olsa gələcək. Bir də gecənin bu qaranlığında inəkmi tapmaq olar?

- Dilim qurusun, ay dayı, birdən qurda-quşa tuş gələr.

- Get Əhməd kişiye bir qurdağzı bağlatdır, rahatca yığılıb yat. Canavar tükünə də dəyməz sizin inəyin.

Əhməd kişinin evi yuxarı məhəllədə idi. İtlərdən qorunmaq üçün çəpərdən bir şax çəkib onlara getdim. Səfinaz xala məni mehribanlıqla qarşıladı. Döşəkçəni peçin yanındakı kötüyün üstünə atıb: Otur, oğlum,- dedi.- Nə əcəb səndən bu gecə vaxtı?

- İnəyimiz kövşəndən qayıtmayıb. Gəldim ki, Əhməd əmi ona «qurdağzı» bağlasın.

- Əhməd əmin tövlədə heyvanları rahatlayır, indicə gələr. O gəlincə bir kəkotu çayı iç canın qızsın.

Bu vaxt qapıda Əhməd əminin öskürək səsi eşidildi. O, otağa girib ətrafa göz gəzdirdi.. Məni görçək irəli gəlib, köşöv kimi qara, qabarlı əlləri ilə əlimi sıxdı və xoş gəlmisən, a bala,- dedi. -Nə əcəb səndən?

Gəlişimin məqsədini bildikdə o, məndən soruşdu:

- Bıçağın varmı?

Sualın mənasını başa düşə bilmədim.

- Nə bıçaq, Əhməd əmi?

- A pir olmuş, cib bıçağı.

- Var. O sizin nəyinizə lazımdır axı?

- Necə nəyimə lazımdı, bəs qurdağzını necə bağlayım?

O, məndən bıçağı alıb tiyəsinə açdı və mənasını bilmədiyim aşağıdakı sözləri üç dəfə təkrar etdi:

«Fədem dəmə, ələhim, rəbbühüm, büzəmbühüm və sabaha vəla yaxafu uqubahal!»

Sonra bıçağın tiyəsinə üfürüb onu bağladı və mənə bərk-bərk tapşırırdı ki, inək tapılmayınca bıçağın ağzını açmayım.

Evə dönüb bütün bunları anama danışdım. Elə bil arvad bir az toxdadı.

Yerimə girsəm də, yuxum gəlmirdi. Elə hey inək haqqında fikirləşirdim. Buzovun səsi qulağımda əks-səda verirdi.

Tezdən anam məni yuxudan oyatdı.

- A bala, nə yatmışsan, inəyimiz gəlib çıxmıdı axı?!

Tez durub əl-üzümü yudum. Bir stəkan çay içdim. Tüfəngi götürüb inəyi axtarmağa getdim. O dəre sənin, bu tərəkəz mənim. Gəzmədiyim yer qalmadı. Birdən Sarı yoxuşun ayağındakı dərenin üstündə uçuşan quzğunlara gözümlə sataşdım. Qocalardan eşitmişdim ki, quzğun həmişə leş üstündə hər-lənir.

Yavaş-yavaş dəre aşağı enməyə başladım. Birdən nə gördüm? Canavar qızıl İnəyimizi paprçalamışdı. Gözlərim doldu.

Yazıq-yazıq mələyən buzovu-muzun səsi gəldi qulağıma.

Anamın kədərli çöhrəsi canlandı göz-lərim önündə.

Üzünü görmə-diyim canava-rın, naxırçı Bilalın və bir də Əhməd kişinin

qarasına deyindim. Mənə elə gəldi ki, buzovun yetim qalmasında bunlar üçü də eyni dərəcədə günahkardı.

Əvvəlcə nə edəcəyimi bilmədim. Peşman-peşman kəndə tərəf qayıtdım. Birdən ağıma gəldi ki, leşin yanında gizlənib canavarı gözləyim.

Yenidən geri qayıtdım. Kolluğa girib yerimi rahatladım.

Hava yavaş-yavaş qaralır, hər kol, hər daş bir canavara, ayıya bənzəyirdi. Birdən yekə bir canavarın leşə yaxınlaşdığını gördüm. Ürəyim döyünməyə, əllərim əsməyə başladı. Özümü toplayıb canavarı nişan aldım. Atəş açılanda canavar yay kimi dartılıb yerə yığıldı.

Yaxına gəldim. Tüfəngi daşa söykəyib cibimdən bıçağı çıxartdım. Canavarın dərisini soymaq istəyəndə dal ayaqları ilə məni vurdu. Sən demə, can verən canavar son gücünü toplayıb gərnəşirmiş. Yerə yığıldım. Daha sonra nə olduğunu xatırlamıram.

Gecənin bir aləmi özümə gəldim. Dəre mənə elə vahiməli görünürdü ki. Elə bil dəhşətli yuxu görürdüm.

Handan-hana yerə sərilmiş canavarı, daşa söykəli tüfəngi gördüm. «İlan vuran ala çatıdan qorxar», - deyirlər. Hər ehtimala qarşı canavarın başına bir güllə də vurdum. O, heç tərpənmədi də. Bıçağı tapıb canavarı soydum. Dərisini çiyinə atıb yavaş-yavaş kəndə yollandım. Öz-özümə düşünürdüm:

- Məni yetim qoyanlara, azğın düşmənlərə əlim çatmadı, heç olmasa qızıl inəyimizin intiqamını ala bildim.

NAĞİL VAXTI

Hindu nağılı

SU ZANBAĞI

Qədim zamanlarda insanlar və heyvanlar bir yerdə xoşbəxt yaşayırmışlar. Onların soyuq qışdan, sazaqdan, isti yaydan xəbərləri yox imiş. Yeməyə nə qədər istəsən dadlı meyvə var imiş. Güllərin, çiçəklərin ətri hər yanı bürüyübmüş. Quşların nəğməsi adamı valeh edərmiş.

Heyvanlar insanlardan çəkinməz, arxayınca onların yanında gəzərmişlər. Adamlar müharibənin nə olduğunu bilməmişlər. Bütün qonşu xalqlar bir-biri ilə mehriban yaşayırmışlar.

Gündüzlər insanlar bir-biri ilə oynayar, əylənər, gecələr ulduzlara tamaşa edərmişlər. Onlarda belə bir inam var imiş ki, ulduzlar xeyirxah insanların evləridir.

Bir dəfə hindular gördülər ki, ulduzlap arasından bir ulduz ayrılıb onlara sarı gəlir. Hər gecə o ulduz insanlara bir az da yaxınlaşmış.

Nəhayət, bir gün gördülər ki, bir az quşa oxşayan bu ulduz yaxında, lap yaxında, uca ağacların başındadır.

Bəzilərinə belə gəldi ki, bu ulduz hansısa bir bədbəxtlikdən xəbər verir. Bəziləri isə ulduzun gəlməyini xeyirə yozurdular.

Bir dəfə cavan bir oğlan yuxusunda gözəl bir qız cildinə girmiş həmin ulduzu gördü. Ulduz oğlana dedi ki, sən xalqının həyat tərzi mənim çox xoşuma gəlir. Elə buna görə də gəlmişəm ki, sizin aranızda yaşayam. Adamlardan soruş gör mən hansı cildə girim ki, onlar məni sevsinlər?

Oğlan yuxusunu adamlara danışdı. Hərə bir təklif verdi.

- Ağacların budağında yaşasın.

- Ən gözəl çiçəyin ürəyində yaşasa daha yaxşı olar.

Nəhayət, ən ağıllı təklif səsləndi:

- Qoy ulduz hansı cildə, harada, necə yaşamaq istəyirsə, özü seçsin.

Əvvəlcə ulduz dağda bitən qızılgül olmaq istədi. Ancaq fikirləşdi ki, insanlardan uzaq yaşamaq ona çətin olacaq.

Ulduz çox düşündü, daşındı, nəhayət, axtardığını tapdı:

- Suda yaşasam daha yaxşı olar. O yana, bu yana üzən qayıqları görərəm. Sahildə oynayan uşaqlar mənim dostuma çevrilə bilərlər. Hətta ən körpə uşaqlar da məni sevecəklər, çünki yuxuya gedəndə mən onlara layla çalacam.

Ulduz bunu deyib suya girdi. Göldə öz əksini görüb çox sevindi.

Səhərisi gün insanlar gölün sahilinə gedəndə yaşıl yarpaqlar arasında bitmiş minlərlə ağ su zanbağı gördülər. Bu, yer üzünün ilk su zanbaqları idi.

DAİRƏVİ MASA ARXASINDA

Kuba nağılı

Bir dəfə ağ dərili adamla bir zənci meyxaşaya girib şam yeməyi sifariş etdilər. Onların qarınları da cibləri kimi bomboş idi.

Ciblərində olan pulun dəyərində yemək istədilər. Hərəsinin qabağına bir boşqab xörək qoyanda ağ dərili gördü ki, zəncinin qabağındakı boşqab onun boşqabına nisbətən ağzınacan doludu. O, tez masanı fırladı. Bu dəfə ağzınacan dolu boşqab onun qarşısına düşdü. Bunu gören zənci təəccüblənəndə, ağ dərili ona dedi:

-Sən bilirsənmi, yer dairəvi olduğu üçün o, fırlanır.

Zənci bir qədər fikirləşəndən sonra masanı fırladıb əvvəlki vəziyyətinə gətirdi və dedi:

-Bizim yer ilə nə işimiz var. Qoy o necə var, elə də qalsın.

Tərcümə edən:
R. Əliyev

Rəssam
Leyla